

Erre inni kell! Egy kupa Badacsony

Én bizony isten kitekerem a nyakát, ha mégis a fináncoktól van! – billegette felém mutatoujját a meglett szőlősgazda, és húzott egyet a présen, aztán a nyomaték kedvéért még egyet, mintha csak azt szemléltetné, miképp is tenné ezt. A fenyegető szavak talvalyelőtt szüretkor hangzottak el a Szent György-hegyen, noha égen-földön én voltam a legártalmatlanabb jöttment: a készülő fotóalbumunkba gyűjtöttem a hiányzó képeket.*

Nincs mit csodálkozni azon, hogy manapság ferde szemmel méregetik a szőlőhegyre tévedőket. A szőlőhegy, a borpince könnyű préda a fosztogatóknak, és a borhamisítók ellen hirtelen hozott törvények, szabályok garmadája is csak a tisztas gazdát sújtja. A családi szőlőnek mára olyannyira megkopott a jövedelmezősége, becsülete, hogy a magyar gazda talán már csak a génjeitől hajtva műveli, és ha portáján föltűnik egy idegen, a mogorvább énjét veszi elő. Poharat s borát egyre ritkábban.

Nem volt ám ez mindig így! *Balaton utazás* című könyvében 1900-ban Eötvös Károly még így ír: „Az ősi erkölcs azt parancsolja, hogy egy pohár borral minden ismeretlent, akit a sorsa arra visz, meg kell kínálni. [...] Az a pincés szőlő, amelyik járt országút mellett fekszik, mindig is olcsóbb volt aránylag, mint amelyik csak a satóút mellett fekszik. Mert amannál több a járókelő. Balatonfüreden hajdanán a fekete földig leszórták azt a szőlősgazdát, aki minden arra járót be nem szólított egy pohár borra pincéjébe. De meg nem választották előljárónak még az olyat se, aki vásár napján délután ki nem ment az országút mellett levő pincéjébe. »Elbújt az útonjárók elől.« E szóval vége lett a becsületnek.

Hát az olyan ember miként utazott, akit nagy vidéken mindenki ismert, akinek száz rokona, ismerőse, elvtársa és jó barátja volt az országút mellett levő szőlőbirtokokosok közt?

Sehogy se utazott. Vagy éjjel kellett az országúton a pincék előtt gyorsajtással elszöknie. Apám egyszer a nagy Forintos-harcok idején a márciusi megyegyűlésre indult el Zalaegerszegre, és csakugyan odaért a májusi közgyűlésre szerencsésen. Visszafelé pedig el kellett kerülni Somogy vármegyének, őszre se ért volna másképp haza.

Ez volt hajdan Túl-a-Dunán a vendéglátás.”

A képanyagról, amelyből most kóstolót kínállok az olvasónak, nem állítom, hogy az ezredforduló kendőzetlen valósága; inkább Eötvös korát idézi.

A „borszagú hegyet” és testvéreit, a Csobáncot, a Szent György-hegyet, a Gulácsot és Szigligetet 1999-ben kezdtem fotografálni. Az első képek egy borászat megrendelésére készültek, de a futó flörtnek ígérkező kapcsolatból tartós szerelem lett. Az utóbbi három évben számtalanszor felkapaszkodtam rájuk, táboroztam a tetőkön, bazaltpárkányokon, sárkányszárnyakat növesztettem, hogy úgy lássam őket, akár a madarak, sőt „dermesztő képekért” még a zajló Balatonon is átkeltem. Ez utóbbi kaland során született képeket a Sajtófotó pályázat zsűrije második díjban részesítette.

* A fotográfiákból hasonló címmel könyvet jelentetett meg a Nap, Szél és Csillagok kiadó (lásd még www.fotografus.com, www.napszel.hu).